

AANWIJZING

DER

SCHILDERRIJEN,

OULDHEDEN, MODELLEN, ENZ.

ZICH BEVINDENDE OP HET

RAADHUIS DER STAD AMSTERDAM.

Te Amsterdam,

TER STADS-DRUKKERIJ.

1864.

AANWIJZING

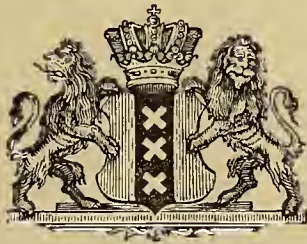
DER

SCHILDRIJEN,

OUDHEDEN, MODELLEN, ENZ.

ZICH BEVINDENDE OP HET

RAADHUIS DER STAD AMSTERDAM.

Te Amsterdam,

TER STADS-DRUKKERIJ.

1864.

SCHILDERIEN.

N^o.

1. **Cornelis Anthonisz.** Een Schuttersmaaltijd met zeventien beelden, bekend onder den naam van den *Braspenningsmaaltijd*.

Het stuk, vroeger geplaatst in den gang voor de krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend C. T. anno 1533 en gemerkt H.

2. **Dirk Jacobsz.** Een Schutterstuk met twee-entwintig beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend 1554 en gemerkt E.

3. Een Schutterstuk, geteekend: Anno Domini 1532.

De Schilder onbekend.

4. Een Schutterstuk met twaalf beelden.

De Schilder onbekend.

5. **Werner van den Valckert.** Een Schutterstuk met dertien beelden, voorstellende: ALBERTUS COENRADUS BURCHT, PIETER EVERTZEN HULFT, ARENT VAN BUIJL, JORIS ADRIAENZEN, JAN VAN CHAIM, HERMAN RENDORP, NICLAES VAN STRIJEN, ROMBOUDT JACOBZEN, PIETER CROON, JACOB CROON, LUCAS JACOBZEN, HERMAN CORNELISZ. VAN HOOREN, PIETER SIMONSZ.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is voorzien van het wapen der stad en geteekend anno 1625. Het schijnt geschil-

N^o.

derd te zijn door W. VAN DEN VALCKERT, maar wordt door sommigen aan PAULUS MOREELSE toegeschreven.

6. **Frans Hals.** Een Schutterstuk met dertien beelden te voeten uit.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend F. H. 1637.

7. **Gerard Honthorst.** De afbeelding van MARIA DE MEDICIS, Koningin-weduwe van Frankrijk, te voeten uit. Zij liet dit stuk vervaardigen tijdens haar verblijf te Amsterdam in den nazomer van 1638 en gaf het ten geschenke aan Burgemeesteren dezer stad.

Het stuk, zijnde niet geteekend, was vroeger geplaatst in de Secretarie van het oude Stadhuis.

8. Een Schutterstuk met zeven beelden.

De Schilder onbekend.

9. Een Schutterstuk met acht beelden.

De Schilder onbekend.

- 10, 11 en 12. Drie Wapenborden met de geschilderde wapens der Burgemeesteren van Amsterdam, van 1578 tot den tegenwoordigen tijd.

13. **Bartholomeus van der Helst.** Een Schutterstuk met twee-en-dertig beelden te voeten uit. Men ziet hier voorgesteld een gedeelte van het vendel van kapitein ROELOF BICKER, zich bevindende vóór de brouwerij *de Haan*, op den hoek van de Lastaadje (Gelderschekade) en Boomsloot. Van achten-twintig der voorgestelde personen zijn de namen op een bord, hetwelk vroeger aan de schilderij gehecht was, aldus opgegeven: ROELOF BICKER, Capiteyn, JAN MICHIELSE BLAUW, luyt., PIETER HULFT, vaendrigh, DIRK DE LANGE, sergeant, JOCHEM RENDORP, HENDRIK GERRITSZ. VELTHOEN, JORIS JORISZEN EENHOORN, COENRAET ROGIERSZ. RAMSDEN, JOHANNES ROM-

N°.

BOUTS, WILLEM JANSZE STEENWIJCK, JAN HULFT, CLAES ROTTERDAM, CLEMENT VAN SORGEN, JAN MARTENSZE TROOST, HENDRIK JANSZE DOMMER, PAULUS VAN WALBEECK, JAN CORNELISZE MOIJAERT, HENDRIK JORISZE FUYCK, ABRAHAM PIETERSZ. KROOCK, CORNELIS WILKENS, ADRIAEN JORISZ. EENHOORN, ISAAC VAN DE VENNE, JAN CORNELISZE PRONCK, GERRIT JACOBSZE INDISCHERAVE, DIRCK JOOSTEN RIJSKAMP, REYNIER REDINCKHOVEN, WIJNANT ARENTSZ. OPPIJN, CORNELIS WILKENS DE JONGE. Anno MDCXLIII.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend B. VAN DER HELST f. 1639.

14. Het Portret van een bejaard krijgsman.

De Schilder onbekend.

15. Het Portret van een jong krijgsman.

De Schilder onbekend.

16. **Dirk Barentsz.** Een Schutterstuk met veertien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in den gang voor de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend: Anno a Christo nato 1562 en gemerkt G.

17. Een Schuttersmaaltijd met acht beelden.

De Schilder onbekend.

18. **Govert Flinck.** Een Doelenstuk met vier doelheeren of overliden der kloveniers te voeten uit. Het zijn ALBERT KOENRAADSZON BURCH, JAN VLOOSWIJCK, PIETER REAEL en JAKOB WILLEKENS. De kastelein van den doelen brengt hun den drinkhoorn van het gild, nog onder de oudheden der stad aanwezig. Ter zijde van hen hangt het wapen van RENDORP.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote schutterszaal van de Kloveniers doelen, is geteekend G. FLINCK f. 1642.

N°.

19. **Johan Spilberg.** Een Schuttersmaaltijd met twee-en-twintig beelden. De drie Heeren VAN DE POLL zijn, als officieren der schutterij, hier afzonderlijk geschilderd. Het stuk is vervaardigd in 1653 op last van Burgemeesteren, ter eere van den Burgemeester VAN DE POLL, destijds kapitein.

Het stuk is geteekend JOHAN SPILBERG 1653.

20. **Johannes Lingelbach.** De Dam te Amsterdam met de Nieuwekerk en de Waag, tijdens het bouwen van het oude Stadhuis.

Het stuk is geteekend J. LINGELBACH fecit 1653.

21. **Pieter Saenredam.** Het oude Stadhuis op den Dam, in 1651 verbrand. Uit de aantekeningen van Thesaurieren blijkt, dat deze schilderij in 1657 door SAENREDAM gemaakt is naar eene teekening, welke hij van 15 tot 21 Julij 1641 vervaardigd had. Thesaurieren betaalden hem daarvoor *f* 400.— op den 31 Julij 1658, tevens ordonnerende, dat het stuk voortdurend in Burgemeesters-kamer zou blijven hangen.

22. **Jacobus van der Ulft.** Het oude Stadhuis na de volbouwing, geschilderd in 1667.

Het stuk, vroeger geplaatst in Burgemeesters-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend JACOBUS VAN DER ULFT, C. Gorchomiensis fecit 1667.

23. **Jakob Backer.** Een Schutterstuk met zeventien personen te voeten uit, behoorende tot de compagnie van kapitein JACOB JACOBSZ. ROCH. De schutters zijn voorgesteld, als staande op den Oudezijds Voorburgwal over de Oudekerk. Eertijds was onder deze schilderij een bord geplaatst met de volgende namen in vergulden letters: JACOB JACOBSZ. ROCH, capiteyn, ANTONIE DE LANGE, lieutenant, FRANS BRUIJNINGH, vaendrigh, OTTO CORNELISZ. VAN OEVER en CLAES

N°.

PIETERSZ. VAN HOORN, serjanten, JAN VERBEEK, JAN DUIJKEN, ROELOF GOVAERTSZ., HARMAN VAN LIMBURGH, HENDRIK WILLEMSZ. HEEMS, WILLEM VAN DALEN, DIRCK DOUENSZ. KONINGH, CHRISTOFFEL VAN HARTOGVELT, JEAN LE COUCHÉ, WILLEM GOVAERTSZ., ABRAHAM BULL.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de groote krijgsraadskamer van het oude Stadhuis.

24. **N. Pieneman.** Z. M. WILLEM III, Koning der Nederlanden, te voeten uit.

Het stuk, geschilderd op kosten van den Stedelijken Raad, is geteekend N. PIENEMAN, f. 1851.

25. Het Portret van Keizer KAREL V.

De Schilder onbekend.

26. **C. H. Hodges.** Z. M. WILLEM I, Koning der Nederlanden, te voeten uit.

Het stuk, geschilderd op kosten van den Stedelijken Raad, is geteekend C. H. HODGES 1816.

27. **J. A. Kruseman.** Z. M. WILLEM II, Koning der Nederlanden, te voeten uit.

Het stuk, geschilderd op kosten van den Stedelijken Raad, is geteekend J. A. KRUSEMAN ft. 1842.

28. **Jacob de Wit.** De Stedemaagd van Amsterdam.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het Logement van Amsterdam te 's Gravenhage.

29. **Werner van den Valckert.** Een Gildestuk met vier beelden, voorstellende Overlieden van het Grootkramers-gild.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kamer van het Grootkramersgild in het oude Stadhuis, is geteekend Anno 1622, WERNER v. VALCKERT ft.

30. **Bartholomeus van der Helst.** Een Doelens- stuk met vier doelheeren of overlieden der voetboog-

N°.

schutters. Achter staat de kastelein van den voetboogschutters-doelen met eenen tinnen inktkoker, waarop zijn naam (C. ПООК) geschreven is en een knaap met den zilveren drinkbeker van het Sint Joris-gild.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Thesaurie ordinarij van het oude Stadhuis, is geteekend B. VAN DER HELST fecit 1656.

31. **Bartholomeus van der Helst.** Een Doelenstuk met vier doelheeren of overlieden van de handboogschutters. Achter hen ziet men den kastelein van den handboogschutters-doelen, waarschijnlijk JACOB VAN DER HELST, den broeder van den schilder, met eene wijnkruik en zijne vrouw met eenen schotel oesters in de hand. In hunne nabijheid bevindt zich een knaap, misschien wel hun zoon HUGO, later predikant te Amsterdam.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Thesaurie ordinarij van het oude Stadhuis, is geteekend BARTHOLOMEUS VAN DER HELST, 1655.

32. **Wertz.** H. K. H. MARIANNE, Prinses der Nederlanden.

Het stuk, te Berlijn geschilderd, is door de Prinses ten geschenke gegeven aan de stad Amsterdam.

33. **Adriaan Backer.** Een Schutterstuk met drie-en-twintig beelden, te voeten uit. Deze schilderij hing eertijds in de groote zaal van den Kloveniers-doelen met de namen der voorgestelde personen, aldus daar boven geschreven: CORNELIS DE GRAEF, capiteyn, HENDRIK LAURENTZE, lieutenant, JOACHIM JANSEN SCHEPEMAKER, vaendrigh, TEUNIS JANSEN VISCH en JAN GERRITZ. VAN LEEUWAERDEN, sergeanten, MARTEN CANTER, HANS VAN DER ELST, WARNAR WIGGERTZEN, ADAM GERRITZEN, HENDRICK JANZEN, HENDRICK RIJCKZEN, ELIAS DE HAES, CORNELIS CORNELISSEN KARSEBOOM, BARENT VAN BRUIJNINCKWINCKEL, WILLEM JANZEN VAN

N^o.

MIDDELUM, HENDRIK PAUWELS, JAN GERRITZEN PARIJS, GERRIT BRAUNINGH KOECKEBACKER, HENDRIK AERTZEN DE KEIJZER, JAN JACOBZ. LANTSMAN, WILLEM JANZEN BUIJS, JAN EVERTZEN VAN HEERDEN, JAN EVERTZEN MATTIJS.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het Burgemeesters-vertrek van het oude Stadhuis.

34. **Jacob Backer.** Een Schutterstuk met zeven-en-twintig beelden, te voeten uit. Deze schilderij is afkomstig uit den Kloveniers-doelen; eertijds waren daarop de volgende achttien namen geplaatst: JAN VLOOSWIJCK, capiteyn, GERRIT HUDDE, luytenant, JAN WITSEN, vaendrich, HILLEBRAND BENTES en ANDRIES DIRCKZEN VAN SAANE, sergeanten, JAN BENTES, WILLEM SIMONS MOONS, JAN HUIJBERTZEN CODDE, ROELOF ROELOFZEN DE LANGE, YSBRANT VAN DE WOUWER, JOHANNES LOOTEN, ULRICH PETERZEN, JACOB BLEIJENBERCH, PIETER HARPERZEN, PIETER TONNEMAN, EVERT HUIJBERTZEN KRIECK, HENDRICK JANZEN VAN AS, NICOLAES KUIJSTEN.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kleine krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend J. B. 1642.

35. **Cornelis Ketel.** Een Schutterstuk met dertien beelden, te voeten uit, uitmakende het korporaalschap van DIRK ROSECRANS, vergaderd in den Handboogsdoelen.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend Anno 1588, C. KETEL.

36. **A. Lion.** Een Schutterstuk met vijf-en-twintig beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de groote krijgsraadskamer van het oude Stadhuis.

N°.

37. **A. Lion.** Een Schutterstuk met negentien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend: Anno 1620
A. LONT (?)

38. **Theodorus de Keijser.** Een Schutterstuk met drie-en-twintig beelden.

Het stuk is geteekend: T. DE K. 1633.

39. **Jan van der Hagen.** Een bergachtig landschap met vee en herders.

Het stuk is geteekend: J. VAN HAGEN. N. 40.

40. Een Regentenstuk met zes beelden. De drie zittende personen zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, PAULUS CLAESZ., HENDRIK THOLINX en WILLEM HENDRICKSZ.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regenten-kamer van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, is geteekend 1618, C. W. f.

41. Een Schutterstuk met twaalf beelden.

De Schilder onbekend.

42. **Jan Maurits Quinckhard.** Een Regentenstuk met vijf beelden. De drie zittende personen zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, JACOB VOORDAAGH, JACOB OORTMAN en Mr. JEREMIAS VAN DER MEER.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regenten-kamer van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, is geteekend J. M. QUINKHARD fecit 1732.

43. **A. Caldenbach.** Een Regentenstuk met acht beelden. Drie der mannen, gezeten aan eene tafel en een vierde in staande houding voorgesteld, zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis,

N°.

DANKER JAN DE KEMPENAER, ARNOLDUS VAN RIJNEVELD,
GEORGE DE VISSCHER en Mr. JAN BEELDSNIJDER.

*Het stuk, vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en
Vrouwen-Gasthuis, is geteekend: A. CALDENBACH 1781.*

44. Het Portret van een' man, misschien een regent van
het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis.

*Het stuk, vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en
Vrouwen-Gasthuis, is gemerkt N. 1.*

De Schilder onbekend.

45. Het Portret van een' man, misschien een regent als
voren.

*Het stuk, vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en
Vrouwen-Gasthuis, is gemerkt N. 2.*

De Schilder onbekend.

46. Het Portret van een' man, misschien een regent als
voren.

*Het stuk, vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en
Vrouwen-Gasthuis, is gemerkt N. 4.*

De Schilder onbekend.

47. Het Portret van een' man, misschien een regent als
voren.

*Het stuk, vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en
Vrouwen-Gasthuis, is gemerkt N. 5.*

De Schilder onbekend.

48. Het Portret van ANDRIES BOELENZ., Burgemeester van
Amsterdam.

De Schilder onbekend.

49. Het Portret van JOOST BUIJCK, Burgemeester van Am-
sterdam.

De Schilder onbekend.

50. **Cornelis Janson.** Het Portret van JAN CORNE-
LISZOOM GEELVINCK, Burgemeester van Amsterdam.

Het stuk is geteekend: CORN. JANSON 1646.

N^o.

51. Het Portret van Dr. NICOLAAS TULP, Burgemeester van Amsterdam.

De Schilder onbekend.

52. De afbeelding van Mr. JACOB DE VOGELAAR, Secretaris van Amsterdam.

De Schilder onbekend.

53. **Nicolaas Moijaert.** Een Regentenstuk met acht beelden. Drie der mannen zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis: DIRK AARTSZ. COCK, JAN MICHIELSZ. BLAAUW en JAN JANSZ. KOECKEBACKER. De twee vrouwen zijn de regentessen CORNELIA VAN DER MEER en ELISABETH REAELS.

Het stuk was vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis.

54. De bedeeeling der armen door de Aalmoezeniers in het Aalmoezeniers-weeshuis.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Aalmoezeniers-Weeshuis, is geteekend: 1627.

De Schilder onbekend.

55. De bedeeeling der armen door de Aalmoezeniers buiten het Aalmoezeniers-weeshuis.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Aalmoezeniers-Weeshuis, schijnt, even als het voorgaande, geschilderd te zijn in 1627.

De Schilder onbekend.

56. **Adriaan Backer.** Een Regentenstuk met tien beelden. Vier der mannen, gezeten aan eene tafel, zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, WILHEM PAUW, ANTONIE GOMMAERTS, ISAAK JAN NIJS en JEREMIES VAN DER MEER. Twee der vrouwen, ook zittende voorgesteld, zijn de regentessen, HELENA WIJBRANDS en ALIDA REAEL.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentenkamer van

N^o.

het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, is geteekend:
BACKER, 1676.

57. De aanneming van kinderen en de bedeeeling der armen in het Aalmoezeniers-weeshuis.

Het stuk, waarvan de schilder onbekend is, was vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Aalmoezeniers-Weeshuis.

58. De inschrijving der armen door eenen regent van het Aalmoezeniers-weeshuis.

Het stuk, waarvan de schilder onbekend is, was vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Aalmoezeniers-weeshuis.

59. De Wapening der turfdragers bij den toleg van den Prins op Amsterdam in het jaar 1650.

Het stuk, vroeger geplaatst in het gebouw der Turfdragers, is geteekend Anno 1652 en gemerkt met de naamletters der toenmalige overlieden van het Turfdragers-gild.

De Schilder onbekend.

60. ABRAHAMS offerande.

Het stuk was vroeger geplaatst in het gebouw der Turfdragers.

De Schilder onbekend.

61. **J. M. Quinckhard.** Een Regentenstuk met zes beelden, van welke vier, gezeten aan eene tafel, zijn de regenten van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, PIETER KARSSEBOOM, Mr. JACOB DE LEEUW, Mr. PELGROM TEN GROOTENHUIJS BOENDERMAKER en Mr. JAN JACOB HARTSINCK.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, is geteekend: J. M. QUINCKHART PINXIT 1750.

N^o.

62. De aanneming der armen door eenen regent van het Aalmoezeniers-weeshuis.

Het stuk, waarvan de schilder onbekend is, was vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Aalmoezeniers-Weeshuis.

63. **Cornelis Brizé.** Eenige papieren, rekeningen, teekeningen en perkamenten brieven met zegels, betreffende de Thesaurie der stad Amsterdam.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Thesaurie ordinarij van het oude Stadhuis, is geteekend C. BRIZÉ f. 1656

64. **Paulus Moreelse.** Een Schutters-maaltijd met vier-en-twintig beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer der Schepenen extra-ordinarij van het oude Stadhuis.

65. Een Schutterstuk met veertien beelden.

De Schilder onbekend.

66. **Dirk Jacobsz.** Een Gildestuk met een-en-twintig beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in het portaal voor de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend A^o. 1559 en gemerkt B.

67. **Dirk Barentsz.** Een Gilde-maaltijd met negentien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in het portaal voor de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend Anno 1566.

68. Een Schutterstuk met vijftien beelden.

De Schilder onbekend.

69. **Cornelis Anthonisz.** Een Schutterstuk met zestien beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het portaal voor de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis.

N^o.

70. **Cornelis Anthonisz.** De stad Amsterdam na hare eerste bemuring in 1482 à vol d'oiseau voorgesteld.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Thesaurie ordinariis van het oude Stadhuis, is geteekend C. T. 1536.

71. **Joachim Sandrart.** Een Schutterstuk met negentien beelden, voorstellende het korporaalschap van kapitein VAN SWIETEN, gereed om MARIA DE MEDICIS, Koningin-weduwe van Frankrijk, wier steenen borstbeeld in hun midden staat, bij hare komst te Amsterdam in te halen.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het Burgemeestersvertrek van het oude Stadhuis.

72. **Govert Flinck.** Een Schutterstuk met twaalf beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in het Burgemeestersvertrek van het oude Stadhuis, is geteekend G. FLINCK, fecit 1645.

73. **P. P. Rubens.** Een gedeelte van eene schilderij welke de geboorte van den Zaligmaker heeft voorgesteld. Het overgebleven gedeelte, dat men uit den brand van het oude Stadhuis gered heeft, vertoont het gelaat van JOZEF en nog een' tweeden persoon nevens den kop van een' os.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de Weeskamer van het oude Stadhuis.

74. Een Schutterstuk met negen beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de groote krijgsraadskamer van het oude Stadhuis.

75. **Jacob Cornelisz.** Een os met een' krans van groene bladen, door eenen schutter gewonnen bij het schieten naar den papegaai.

N°.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer van het groot Kramersgild van het oude Stadhuis.

76. Een Krijgsmann te voeten uit, wien door eene vrouw het zwaard wordt aangespoken.

De Schilder onbekend.

77. Een Schutters-maaltijd met zeventien beelden.

De Schilder onbekend.

78. **P. Kiers.** Het bouwen van de Oosterdoksloop te Amsterdam.

79. **Theodorus de Keyser.** Een Schutterstuk met zestien beelden Op een briefje aan het stuk vastgehecht, staan deze namen geschreven: ALART CLOECK, LUCAS JACOBSZ. ROTGANS, CLAES CLOECK NANNINGS, JAN VOGELENSANG, GERIT PIETERSZ. SCHAGEN, MICHEL COLIJN, HANS WALSCHAERT, JAN KNIJSTEN, ADOLPH FORTENBEECK, ARIS HENDRICKSZ. HALEWAT, HENDRICK COLIJN, HADEMAN VAN LAAR, DIRCK PIETERSZ. PARS. Op een ander blaadje papier, als op den grond liggende, vindt men nog de volgende namen aangehaald: FREDERICK SCHULENBORCH, THOMAS JACOBSZ. HERINGH, JULIUS VAN DEN BERGEN.

Het stuk, vroeger geplaatst in de groote krijgsraads-kamer van het oude Stadhuis, is geteekend T. DE K. 1632.

80. Een Schutterstuk met twaalf beelden.

De Schilder onbekend.

81. Een Schutterstuk met twaalf beelden.

Het stuk is geteekend: A°. 1623.

De Schilder onbekend.

82. Een Schutterstuk met acht-en-twintig beelden, omtrent het jaar 1600 door PAULUS MOREELSE geschilderd.

83. **N. Elias.** Een Schutters-maaltijd met drie-en-twintig beelden.

N^o.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer van Schepenen extra-ordinaris op het oude Stadhuis.

84. **Dirk Barentsz.** Een Schutterstuk met achttien beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis.

85. **Jakob Backer.** De vier Opper-Kommissarissen der Walen: DIRCK CLAESZ. VAN LEECK, JAN VLASBLOM, WESSEL SMITS en HENDRICK LIJNSLAGER.

Het stuk, vroeger geplaatst in het vertrek van de kommissarissen der Walen in den Schreijerstoren, schijnt geschilderd te zijn door JACOB BACKER in 1674.

86. **J. M. Quinkhard.** De vier Opper-Kommissarissen der Walen: JAN AGGES SCHOLTEN, JACOBUS DUPEYROU JANSZ., KAREL LIJNSLAGER en HENDRIK VAN CASTRICUM.

Het stuk, vroeger geplaatst in het vertrek van de kommissarissen der Walen in den Schreijerstoren, is geteekend: J. M. QUINKHARD pinxit 1747.

87. De vier Opper-Kommissarissen der Walen: BORCHARDUS SCHOLTEN, CHRISTIAAN VAN ORSOY, JAN PETRUS SCHOLTEN en FREDERIK ALEXANDER VERNEDE.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het vertrek van de kommissarissen der Walen in den Schreijerstoren.

88. Een Schutterstuk met elf beelden.

De Schilder onbekend.

89. Een Schutterstuk met zes beelden.

De Schilder onbekend.

90. Een Schutterstuk met negentien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend: 1599 (A.P.)

91. Een Gildestuk met zeventien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kleine krijgsraadskamer

N^o.

mer van het oude Stadhuis, is geteekend: 1557 en gemerkt F.

92. **Cornelis Ketel.** Een Gildestuk met vier-en-twintig beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in het portaal voor de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend 1588.

93. Een Gildestuk met zes-en-twintig beelden.

Het stuk is geteekend: Anno 1584.

De Schilder onbekend.

94. Een Schutterstuk met twaalf beelden.

De Schilder onbekend.

95. Een Schutters-maaltijd met drie-en-twintig beelden.

De Schilder onbekend.

96. Een Schutterstuk met zeventien beelden.

97. **Paulus Moreelse.** Een Gildestuk met een-en-twintig beelden.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het bordes voor de kunstkamer van het oude Stadhuis.

98. Een Schutterstuk met twee-en-twintig beelden.

Het stuk is geteekend: 1596.

99. **Matthieu van Bree.** De intogt van Keizer NAPOLEON met zijn' generalen staf te Amsterdam, den 9^{den} October 1811, op het oogenblik, dat hem bij de gemeente- of schei-paal op den Outewaler weg de sleutels der stad (nog in het Archief aanwezig) door den Maire en de adjunct-maires worden aangeboden. Bij de personen te voeten uit op deze schilderij voorgesteld, vindt men de volgende: WILLEM JOSEPH VAN BRIENEN, J. HUYDECOPER VAN MAARSSEVEEN, DANIEL CHANGUION, PETRUS PAULUS CHARLÉ, ABRAHAM VEREUL, WILLEM HENDRIK VOOMBERGH, GERRIT TEN SANDE, JAN

N^o.

NICOLAAS VAN EYS, J. HODSHON, JAN BROUWER JOACH., ANTHONIJ MEYNTS, DAVID MATTHEUS VAN GELDER DE NEUFVILLE, OUDINOT, BERTIER, NAPOLEON, DUBURC, ISAAC JAN ALEXANDER GOGEL, LE BRUN, Prins van Plaisance, de Baron d'ALPHONSE, J. J. VERHEIJEN, DE CELLES, DUVILLIER DUTERRAGE, W. SCHOLTEN VAN OUD-HAARLEM, PELICHY DE LIGTEVELDE, H. J. GALES, ROUSTAN.

Het stuk is geteekend: M. VAN BRÉE f.

100. **Ferdinand Bol.** De Admiraliteit, voorgesteld in de gedaante van eene maagd, welke gezeten is op een' troon, geeft Mercurius, nevens haar staande, bevel om aan Neptunus, die uit zijnen zeewagen gestegen, haren troon nadert, een blad papier, bevattende waarschijnlijk een vredesverdrag, te overhandigen.

Het stuk, vroeger geplaatst in het Admiraliteits- of Prinsenhof, is geteekend: F. BOL.

101. Een Regentenstuk met tien beelden, voorstellende zes regenten van het Aalmoezeniers-Weeshuis.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het Aalmoezeniers-Weeshuis.

De Schilder onbekend.

102. **A. Oltmans** en **B. Craeyvanger.** De inhaling van Prins MAURITS op den Dam te Amsterdam, bij zijne komst alhier, 23 Mei 1618.

Het stuk, zijnde door den heer J. F. OLMANS aan de stad Amsterdam gelegateerd, is geteekend: R. CRAEYVANGER, A. OLMANS, 1842.

103. Eene afbeelding, te voeten uit, van JAN WAGENAAR, historieschrijver der stad Amsterdam.

Het stuk, zijnde een geschenk van Mr. JERONIMO DE VRIES aan het Stads-archief, is eene kopij naar dat van

N^o.

TIEBOUT REGTERS *op 's Rijks Museum alhier, geschilderd in 1761.*

104. **C. H. Hodges.** Het Portret van Mr. P. A. Baron VAN BOETZELAAR, Burgemeester der stad Amsterdam.
Een geschenk als voren.
105. Een Legerkamp met ruiters.
De Schilder onbekend.
106. Een Veldslag.
De Schilder onbekend.
107. Een Dronkemans-maaltijd.
De Schilder onbekend.
108. **Barend Graat.** Eene zinnebeeldige voorstelling.
Het stuk, waarschijnlijk vroeger geplaatst in het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis, is geteekend: B. GRAAT f. 1685.
109. **Cornelis Troost.** Een Regentenstuk met elf beelden, voorstellende regenten van het Aalmoezeners-Weeshuis.
Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de Regentenkamer van het Aalmoezeners-Weeshuis.
110. **Tiebout Regters.** Een Regentenstuk met tien beelden, voorstellende regenten van het Aalmoezeners-Weeshuis. Op een bord, aan den muur gehecht, leest men: Naamen der Heeren Regenten. PIETER SCHRICK, PIETER VAN DER MEULEN, PIETER HENDRIK DE BAS, DIRK ALEWIJN, GILLIS VAN DER VOORT, ANTHONIJ DES BORDES, Mr. JAN FREDERIK BACHMAN, Dr. JOHAN VAN ALPHEN, ARENT VAN WESTERHOFF, secretaris, JACOB JANSEN ROMEIJN, boekhouder.
111. **Tiebout Regters.** Een Regentenstuk met negen beelden, voorstellende acht regenten en den secretaris van het Aalmoezeners-Weeshuis.

N^o.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentessenkamer van het Aalmoezeniers-Weeshuis, is geteekend: T. REGTERS pinxit 1766.

112. **Jacob Cornelisz.** Een Schutterstuk met zestien beelden.

Het stuk, vroeger geplaatst in de kleine krijgsraadskamer van het oude Stadhuis, is geteekend: Anno Domini 1556 en gemerkt B.

113. Een Schutterstuk met zeven beelden.

De Schilder onbekend.

114. De Gerechtigheid met de Wijsheid en de Waarheid, zinnebeeldig voorgesteld.

115. **Ferdinand Bol.** Een Regentenstuk met zes beelden, waarvan vier regenten van het Leprozenhuis, zijnde AUGUSTIJN UYTENBOOGAARD, DR. JOAN VAN HARTOGVELD, JACOB WILLEMSZ. HOOFT en PIETER CLEUTRIJN.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Leprozenhuis, is geteekend: F. BOL fecit 1649.

116. **C. de Moor** (?). Een Regentenstuk met vier beelden, voorstellende regenten van het Leprozenhuis.

Vroeger is het stuk geplaatst geweest in de Regentenkamer van het Leprozenhuis.

117. **D. Santvoort** (?). Een Regentenstuk met vijf beelden, voorstellende hoofdlieden der Saai-hal. Op een boek, ter tafel liggende, staat geschreven: „An. 1643 dese gedaen naer Sr. JAQUES DE WIN, PIETER NOORDIJK, GERRIT KUIJKEN, GERRIT ANSLO.”

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer van de hoofdlieden der saai-nering, later in het portaal voor de Regentenkamer van het Leprozenhuis.

118. **Louis Moritz.** Een Regentenstuk met vier beelden, voorstellende regenten van het Leprozenhuis.

N°.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer der Regentessen van het Leprozenhuis.

119. **Jan Maurits Quinkhard.** Een Regentenstuk met drie beelden, voorstellende regenten van het Leprozenhuis.

Het stuk is geteekend aan de rechterzijde: J. M. QUINKHARD pinxit 1747 et ultimo 1749, en aan de linkerzijde: T. VAN DER MIJN, 1749.

120. **Jan Maurits Quinkhard.** Een Regentenstuk met drie beelden.

Het stuk is geteekend: M. QUINKHARD pinxit 1741.

121. **Jacobus Augustinus Luberti.** Een Regentenstuk met zes beelden, voorstellende regenten van het Leprozenhuis. Op een blad papier, ter tafel liggende, zijn de volgende namen geschreven: R. J. v. D. BROEKE, D. NOLTHENIUS, J. VEENING, M. VAN SON, H. VAN VEEN, secretaris, H. LINTELOO, binnenvader.

Het stuk, vroeger geplaatst in het Leprozenhuis, is geteekend: JACOB^s. AUGUSTINI LUBERTI pinx 1773.

122. **Arnold Boonen.** Een Regentenstuk met zes beelden, voorstellende de regenten van het Leprozenhuis, CORNELIS VISSER, MICHIEL DU FAY, WILLEM PIJL en W. HENDR. DRINKVELD.

Het stuk, vroeger geplaatst in het portaal voor de Regentenkamer van het Leprozenhuis, is geteekend: A. BOONEN 1715.

123. Een Regentenstuk met vijf beelden, voorstellende regenten van het Leprozenhuis, SJOERDT SEM, HENDRICK v. BRONCK(HORST), ERNST ROUTERSEN, DIRCK VLACK.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in het portaal voor de Regentenkamer in het Leprozenhuis.

N^o.

124. **J. Ochtervelt.** Een Regentenstuk met acht beelden.

Het stuk vroeger geplaatst in de Regentenkamer van het Leprozenhuis, is geteekend: J. OCHTERVELT ft. 1674

125. **Ferdinand Bol.** Naäman de Syriër volgens den raad van den profeet ELISA zich zeven maal in de rivier de Jordaan gedompeld hebbende en daardoor van zijne melaatschheid genezen zijnde, bezoekt met zijne volgers den godsman, om met geschenken hem zijne erkentelijkheid te betoonen.

Het stuk, vroeger geplaatst in het portaal voor de Regentenkamer in het Leprozenhuis, is geteekend: F. BOL 1661.

126. **Ferdinand Bol.** Een Regentenstuk met drie beelden, voorstellende regentessen van het Leprozenhuis.

Het stuk, vroeger geplaatst in de Regentessenkamer van het Leprozenhuis, is geteekend: F. BOL.

127. **J. A. Kruseman.** Een Regentenstuk met zes beelden, voorstellende drie regenten en drie regentessen van het Leprozenhuis. De regenten zijn: L. H. AMESHOFF, J. VAN DER MEER DE WIJS en M. A. VAN PEENE. De drie regentessen zijn: S. M. J. BERG, wed. van den Heer J. VAN DER POORTEN VAN VOLLENHOVEN, M. HARTSEN, wed. van den Heer J. VAN EIK, M. E. HILKES, wed. van den Heer O. G. GORTER.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer van Regentessen in het Leprozenhuis.

128. Een Regentenstuk met vier beelden, voorstellende regentessen van het Leprozenhuis. Op drie zakjes geld, ter tafel liggende, staan de namen T. JANSEN, GUERT JANSEN en NALEFS.

Het stuk is vroeger geplaatst geweest in de kamer van Regentessen van het Leprozenhuis.

N^o.

129. **Adriaan van Nieulandt.** De optogt der Leprozen op Koppertjes-maandag, om giften voor het Leprozenhuis in te zamelen, voorgesteld op het oogenblik dat zij, gezeten in sleden, over den Dam trekken.

Het stuk, vroeger geplaatst in het spreekvertrck van het Leprozenhuis, is geteekend: ADRIAEN VAN NIEULANDT fecit 1633.

- NB. *De nummers 130—136, zijnde de vermaarde schilderstukken van REMBRANDT, VAN DER HELST, DU JARDIN en VAN DE VELDE, bevinden zich bij 's Rijks Museum in het Trippenhuus.*

137. **Isaak Moucheron.** Een tuin of lusthof met eenen vijver.

138. Een gevecht van twee ruiters met eenige voetknechten, geschilderd in den stijl van PHILIP WOUWERMAN.

De Schilder onbekend.

O U D H E D E N .

N^o.

1. Vier urnen en eene flesch, opgegraven uit den grond onder de oude beurs, in 1852.
2. Een dolk, gevonden bij het graven van eene put in den grond, waarop de Nieuwe Beurs gebouwd is, in 1841.
3. Vier beeldjes van eikenhout, welke vroeger gebronsd en verguld zijn geweest. Eertijds stonden deze boven en tusschen de openingen der vierschaar van het oude Stadhuis op den Dam, uit welks brand in 1652 zij gered zijn. Zij stellen voor:

Graaf WILLEM VI met de orde van St. Antonius om den hals en het wapenschild van Holland aan zijn' arm.

Zijne dochter JACOBA VAN BELJEREN, even als haar vader versierd met de orde van St. Antonius.

Hertog FILIPS VAN BOURGONDIË met de orde van het gulden vlies om den hals en het wapenschild van Bourgondië aan zijn' arm.

Zijne derde vrouw ISABELLA VAN PORTUGAL, houdende een Spaansch of Portugeesch hondje in den arm.

4. Tien beeldjes van metaal, weleer geplaatst op de groote Burgerzaal van het vorige Stadhuis. Zij stonden daar

N^o.

op eene lijst langs den muur, van achteren daaraan vastgehecht. Deze beeldjes stellen voor:

ADA, dochter van Graaf DIRK VII, overleden in 1218.

Graaf WILLEM II, verkozen tot Roomsche Koning, zoo als door zijn' hoed, omringd met eene kroon, wordt aangeduid; gesneuveld in 1256.

JAN II of VAN AVENNES, de eerste Graaf uit het huis van Henegonwen; overleden in 1304.

WILLEM III, bijgenaamd de Goede; overleden in 1337.

Keizer LODEWIJK V, met de keizerlijke kroon op het hoofd en den rijksappel in de hand; overleden in 1347.

Zijne echtgenootte MARGARETA; overleden in 1355.

FILIPS I of de Goede, met de orde van het gulden vlies, gekleed in eenen tabbaard, tot de voeten afhanginge; overleden in 1467.

Zijne eerste vrouw MICHELLE DE FRANCE, opmerkelijk door haar hoofd-sieraad, waarmede zij insgelijks voorkomt in het klooster-miniatuur, te vinden in de Bijvoegselen op de Vaderlandsche historie van WAGENAAR, stuk 4, bl. 97.

Zijne derde vrouw ISABELLA van Portugal.

MARIA van Bourgondië, door wier huwelijk met den Aartshertog MAXIMILIAAN van Oostenrijk deze landen in het Oostenrijksche huis zijn overgegaan.

5. Een steen, waarop twee koppen, van eenen krijgsman en van eene vrouw, tusschen welke een bloeiende anjelier geplaatst is; afkomstig uit het oude Nonnenklooster dezer stad.
6. De drinkhoorn, keten en scepter van het St. Joris of Voetboogschutters-gild. De hoorn van zilver is afgebeeld op de schilderij van v. d. HELST, genaamd de *Schuttersmaaltijd*, waar de capitein CORNELIS JAN WITSEN dezen in de hand heeft. Op den hoorn vertoont zich St. Joris te paard, de maagd uit de magt

N°.

van den draak verlossende. De draak ligt onder den hoorn met zijn' rug achterover op het voetstuk. In het voetstuk, dat opengewerkt is, ziet men den leeuw in den Hollandschen tuin. De keten is ook van zilver en bestaat uit afbeeldingen van den Hollandschen tuin, door bloem- en loofwerk verbonden. Onderaan hangt een papegaai van zilver. Aan den keten zijn kleine schilden van blik vastgehecht met de namen, wapens of merken der schutterkoningen en het jaar, waarin zij den prijs behaald hebben. Het eerste jaar is 1502, het laatste 1644. De scepter is van verguld eikenhout. De keten en hoorn rusten op een kussen van fluweel, met goud gestikt.

7. De drinkhoorn, keten en scepter het St. Sebastiaans- of Handboogschutters-gild. De hoorn, zijnde een buffelhoorn, is rijk met zilver beslagen. Boven ziet men het wapenschild der stad Amsterdam, door een' leeuw vastgehouden en daaronder geschreven 1565 *factum*. Onder op het voetstuk bevinden zich drie beeldjes, te weten; St. Sebastiaan met de twee personen, door welke hij wordt ter dood gebragt. Ook deze drinkhoorn komt voor op een der schilderstukken van BARTHOLOMEUS VAN DER HELST, zijnde het Doelenstuk waarop de Doelheeren PATER, BLAAUW en VAN DE POLL afgebeeld worden. De keten is, in navolging van dien van het gulden vlies, vervaardigd uit vuursteen en stalen met bloemsieraden van zilver. De vuursteen zijn door gekleurde gesteenten voorgesteld. In plaats van de lamsvacht, hangt aan den keten een papegaai, ook met gesteenten bezet. De scepter is van ebbenhout, met zilver beslagen.
8. De drinkhoorn, keten en scepter van het Schuttersgild der Kloveniers. De hoorn, zijnde een buffelhoorn, rust op een' zilveren voet, voorstellende eenen boom-

Nº.

- stam, vastgehouden door een' leeuw en een draak. Boven aan den hoorn is het wapen van Amsterdam geplaatst met een' klaauw ter wederzijde. De keten is van zilver en zamengesteld uit verschillende ornamenten, waarbij telkens eene klaauw voorkomt. Onderaan hangt een papegaai van zilver. Aan den keten zijn twee blikken schildjes bevestigd, met de merken van twee schutterkoningen en de opschriften PIETER REIJERSEN VAN DIJCK anno 1633 en JACOB DIRCKSZ. SPRONGH anno 1638, den 27 Mey. De scepter is van verguld eikenhout. Men vindt den drinkhoorn afgebeeld op het regentenstuk van GOVERT FLINCK, thans hangende voor den schoorsteen in de kamer van heeren Burgemeester en Wethouders.
9. Vier vleugels van papegaaijen die waarschijnlijk bestaan hebben op de scepters van schutterkoningen.
 10. Een drinkhoorn, zijnde een buffelhoorn, aan het mondstuk met zilver beslagen. Onzeker is het, van waar deze hoorn afkomstig is.
 11. Een handboog.
 12. Een zilveren papegaai, staande op een dergelijk voetstuk.
 13. Zeven tinnen wijnkannen, door de schutters gebruikt bij het schieten naar den papegaai of andere plegtige gelegenheden.
 14. Acht zilveren lepels met een potje van hetzelfde metaal.
 15. Vier fluiten en eene schuiftrompet der oude schutterij. Op de trompet staat: PIERRE COLBERT *ma faict a Reims*, 1593.
 16. Vijf zilveren beker-standaards, op last van Heeren Thesaurieren in het jaar 1606 vervaardigd.
 17. Een kruidhoorn, zijnde een koelhoorn, met de wapens van Amsterdam en Enkhuizen, benevens het jaartal 1615.

N°.

18. Een hamer van ivoor, bestemd om daarmede te stem-pelen, behoord hebbende aan het Tuchthuis. Op de eene zijde staan de drie kruisen der stad Amsterdam, gedekt met eene kroon en besloten binnen een' kring met de letters T. H. Op de andere zijde staan twee mannen, die hout raspen, met het omschrift: 's Lants schrick breydel ick.
19. Een kistje met drie sloten (het middelste dagslot, de twee andere nachtsloten), toebehoord hebbende aan Heeren Thesaurieren der stad, waarin zich bevindt een stel sleutels van de ijzeren kapel der Oude kerk.
20. Eenige ornamenten van de oude Waag op den Dam.
21. Een gehouwen steen, welke vroeger geplaatst was boven de deur der Waag op den Dam, voorstellende de worsteling van HERCULES en ANTAEUS.
22. De slangen-staf, behoorende bij het Mercurius-beeld, hetwelk gestaan heeft tegen den achtergevel der oude Beurs aan het Rokin. Het beeld zelf bevindt zich thans in den Stads-timmertuin.
23. Twee windwijzers van ijzer in den vorm van schepen, gestaan hebbende op het voormalige Admiraliteits-gebouw, thans Stadhuis, benevens twee ankers van hetzelfde gebouw afkomstig.
24. Een windwijzer van het voormalige Rasphuis.
25. Een kistje met eenige oude stempels.
26. Een doodshoofd, opgegraven in het terrein der oude Beurs.
27. Vier zoogenaamde bloedrokken of bloedbanden, door schout en schepenen van Amsterdam gedragen bij het doen van halsregt. Zij bestaan uit fluweelen banden met de stads kleuren, rood en zwart, waarop zilveren kruisen en daaronder het wapen van Amsterdam met het jaartal 1595.

N°.

28. De roede van justitie, bestaande in een' rood geschilderden doorntak, door den schout bij het doen van halsregt in de regterhand gedragen.
29. Vier begrafenis-schilden van het schoenmakers-gild, met het wapen van dit gild.
30. Vier begrafenis-schilden met het wapen van Amsterdam, waarschijnlijk behoord hebbende tot hetzelfde gild.
31. Een zilveren lampet-schotel en kan, gebruikt bij gelegenheid, dat de stedelijke regering in 1655 het nieuwe Stadhuis betrok. In het midden van den schotel ziet men het wapen van Amsterdam en om den rand de wapens van JOAN HUYDEKOOPER, Ridder, Heer van Maarsseveen, JAN VAN DE POL, HENDRICK DIRCK SPIEGEL en CORNELIS DE GRAEF, Vrijheer van Zuyt-Polsbroeck, met hunne namen en het jaartal 1655. Op de kan staan de namen en wapens van Dr. NICOLAES TULP en CORNELIS VAN DRONCKELAER.
32. Een zilveren lampet-schotel en kan, vervaardigd in den jare 1607, waarop de voornaamste overwinningen, door de Nederlanders op de Spanjaarden behaald, zijn afgebeeld. Op de kan staan het beleg van Alkmaar, de slag tegen Bossu en het ontzet van Leiden met de volgende opschriften daarboven:

Alcmaar, 18 Septem. 1573, Bossu, 12 Octobris 1573,
Leiden, 3 Octobris 1574.

De schotel heeft in het midden het wapen van Amsterdam. Daaromheen vertoont zich een woelend water (de rivier de Schelde) met zeilende schepen, waarvan sommige hun geschut lossen. Verder ziet men den strijd van Vlaanderen, 2 Julij 1600. De gevechten op den rand afgebeeld, worden door de daar boven geplaatste opschriften, aldus aangewezen:

N°.

1. Scheepsstrijd, 29 Janu. 1574. Middelborch, 20 Februarij 1574.
2. Spaansche vloot, 7 August. 1588.
3. Breda, 4 Martius 1590.
4. Geertruydenberch, 24 Junij 1593.
5. Turnhout, 24 Januarij 1597.
6. S. ANDRIES, 6 May 1600. Bommel, 4 May 1599.
7. Graaf, 19 Septembris 1602.
8. Gibraltar, 25 Aprilis 1607.
33. Twee fauteuils, bekleed met groen fluweel en goud, waarop de Stadhouder WILLEM V met zijne echtgenootte, zoo ook achtervolgens de Koningen WILLEM I, II en III, bij hunne komst te Amsterdam gezeten hebben.
34. Zes zilveren loods-lootjes, welke aan de loodsen bij hunne aanstelling werden uitgereikt.
35. Vier stokjes van brandmeesters.
36. Een koperen ringkraag van een' officier.
37. Twee tabourettes van rood fluweel met goud afgezet, welke gestaan hebben in de slaapkamer van Koning LODEWIJK op het paleis te Amsterdam.
38. Afbeelding van het wapen, door Keizer NAPOLEON aan de stad Amsterdam gegeven.
39. Gift van het wapen aan de stad Amsterdam, door NAPOLEON eigenhandig geteekend 13 Junij 1811. Brief op perkament met het grootzegel van het Fransche Keizerrijk in rood was.
40. Twee lontstokken, gebruikt tot het losbranden van het kanon, om het sein te geven tot het afsteken van het groote vuurwerk op de Hooge Amstelbrug, bij de komst van Keizer NAPOLEON in October 1811.
41. De stok van den Tamboer-maitre der Amsterdamsche schutterij tijdens het Fransche Keizerrijk, met een'

N^o.

- zwaren zilveren knop, waarop aan de eene zijde het wapen van Amsterdam en aan de andere de naamletter des Keizers N.
42. Twee stellen van de sleutels der stad (zilver verguld) met de daarbij behoorende kussens van rood fluweel, afgezet met goud; waarvan één stel aan Keizer NAPOLEON en het andere aan Koning WILLEM I bij zijne intrede te Amsterdam is aangeboden.
43. Bevestiging der stad Amsterdam in het bezit van het oude wapen door den Hoogen Raad van Adel, geteekend 26 Junij 1816. Brief op perkament met het zegel van den Hoogen Raad.
44. Het model van het middenstuk van het zilver tafelservies, in 1818 door de stad Amsterdam aan Z. K. H. den Prins van Oranje ten geschenke gegeven.
45. Een steen, vroeger op de oude Beurs geplaatst, ter herinnering aan het bezoek van Keizer ALEXANDER, met het opschrift:
 Vorst ALEXANDER sluit het krijgswaard in de schede
 En zegent Aemstels Beurs met eenen blik van vrede.
 18 Julij MLCCCXIV.
46. Eene afbeelding der eerewacht bij de inhaling van WILLEM II in November 1840.
47. Een pracht-exemplaar, gedrukt op perkament met gouden letters en gebonden in rood fluweel met goud, van het gedenkboek der inhuldiging en feesttogten van Z. M. Koning WILLEM II, 1840—1842, door Dr. WAP.
48. Een schenkkant van hoorn (rhinoceros-hoorn) met een zilver handvat en voetstuk; in welke kan een Chineesch landschap is uitgesneden. (Geschenk van een onbekende).
49. Een toetssteen, waarin het gedicht van CONSTANTIJN

N°.

HUIJGENS op de volbouwing van het Stadhuis, door ELIAS NOSKI gesneden is.

50. Toekenning der gouden eere-medaille door den *Jury International* der algemeene tentoonstelling te Parijs toegekend aan de stad Amsterdam voor de diamantslijperijen. Het stuk is geteekend door den President der Keizerlijke Commissie, Parijs, 15 November 1855.
51. Opdragt van het gedenkteeken, toegewijd aan den volksgeest van 1830 en 1831 aan het bestuur van Amsterdam, door het hoofdbestuur van de vereeniging *het Metalen Kruis*. Het stuk, geschreven op perkament met gekleurde letters, is geteekend door Prins HENDRIK der Nederlanden en de verdere leden van het hoofdbestuur, Amsterdam, 24 Augustus 1856.
52. Een steen van wit marmer, waarin met letters, die later verguld zijn, het volgende opschrift is uitgehouwen:
- Magnus et Generosus Hancce Lapidem V Nonas
Julias MDCCCXIV Apposuit in Honorem Summi
Imperatoris VAN TETS VAN GOUDRIAAN, In Australi
Hollandiae Parte Gubernatori.
53. Eene koperen plaat met het opschrift, hetwelk gegraveerd is in de metalen plaat, gelegd in den eersten steen van het kwartier St. Charles, later de kazerne Oranje-Nassau genoemd, bij de Muiderpoort. De plegtigheid der inwijding vond plaats op Zaterdag 17 November 1810, welke dagteekening op de koperen plaat niet is ingevuld.
54. Gebed der Heeren zes-en-dertig Raden der stad Amsterdam, 1729.
55. Glazen Bekers:
1. Een geslepen beker met een deksel, waarschijnlijk afkomstig van het St. Sebastiaans-gild. (Zie de

afbeelding der Doelheeren, geschilderd door B. VAN DER HELST, op 's Rijks Museum).

2. Een beker als voren met deksel.
3. Een dito als voren.
4. Een Rijnwijn-roemer van groen glas met het volgende opschrift:
Gesegent Raethuys, pronck van 't gantse Nederlant,
Soo heerlyck versien met mannen van verstant,
Daer vree, gerechticheyt en eendracht vult de saelen,
En Godt syn gunstich oogh soo ryckelyck in laet
1655, Julius 29, VAN BUIL fecit. daelen.
5. Een roemer met vier wapens, zijnde het Koninklijke wapen van Engeland, dat van Holland, Amsterdam en Gouda.
6. Een wijnglas met de wapens van Amsterdam en Gouda, en daaronder twee mannen, die elkander de hand geven. Om den rand staat: *De goede harmonie van de twee steden.*
7. Een wijnglas met het Nederlandsche Wapen.
8. " " met het Hollandsche wapen.
9. " " met het wapen van Engeland.
10. " " met het wapen van Amsterdam.
11. Een geslepen beker zonder opschrift.
12. Een wijnglas met het wapen der Oost-Indische Compagnie en een zeilend driemast-schip; daar boven het omschrift: *'t welvaren van de Oost-Indische Compagnie.*
13. Een wijnglas met het wapen der West-Indische Compagnie en een zeilend driemast-schip.
14. Een wijnglas, waarop twee jagten, door schuitjagers getrokken, met het omschrift: *De goede reys van de Heeren.*
15. Een wijnglas, waarop drie mannen, bezig om een

zandpad te maken, met het omschrift daarboven:
't Welvaren van het Sandpat.

16. Een wijnglas met het omschrift: *Haare Edele Achtbaarheden.*
17. Een wijnglas met het omschrift: *Mevrouwen de Regentessen.*
18. Een beker met eene afbeelding van den Rasphuis-molen en het omschrift: *'t Welvaaren van den Tuchthuis-moolen;* met een deksel.
19. Een beker, waarin vruchten en bloemen zijn gesneden. Met een deksel.
20. Een beker, eenvoudig gesneden; met een deksel.
21. Een beker met een grafteeken, waarbij twee schreiende kinderen, en daar boven een wapen, gekroond door de faam. Aan de eene zijde staat in een ovaal: Obiit VI Novemb. 1771, P. M. H. NOORDKERK, S. Aan de andere zijde leest men:
 Wie kunde en oordeel hoog waardeert,
 Een deugdzaam regtsgeleerde eert,
 Geen twist uit baatzucht aan wil kweeken,
 Zal steeds met lof van NOORDKERK spreken.
 Met een deksel.
22. Een beker van het Collegium Medicum, met het wapen van dit collegie en het omschrift: *Het welvaren van het Collegium Medicum;* met een deksel.
23. Een beker van het Collegium Medicum, met het wapen van dit collegie; boven hetzelfde staat het stads wapen en daaronder het jaartal 1776. Verder ziet men de wapenschilden der Inspectores Collegii Medici, zijnde Dr. J. VAN ALPHEN, 1771, Mr. Dk. TIMMER, 1766, Mr. Rs. Ws. Is. DE RHOER, 1773, Dr. P. S. VAN LEENDT, 1753, Dr. C. J. DE FAMARS, 1748, Dr. JAN HANEDOES, 1732,

Daar boven staat de spreuk: *Salus populi, suprema lex*. Met een deksel.

24. Een beker van het Collegium Medicum, met het wapen van dit collegie; daar boven staat het stads wapen en onder 1794. Verder ziet men de wapenschilden der Inspectores Collegii Medici met hunne namen, zijnde: Dr. A. BONN, 1789, D. N. VAN DER EEM, 1794, D. H. POST, 1794, J. FRESCARODE, 1788, Dr. F. W. WILLET, 1791, Dr. H. G. OOSTERDIJK, 1779. Met een deksel.
25. Een groote beker der regenten van den schouwburg, waarop staat het blazoen van den schouwburg (de bijenkorf met den egelantier), met de woorden:

Daar ijver mag in liefde bloeijen,

Daar ziet men vrede en welvaart bloeijen.

Ter zijde ziet men het merk van het Burger-Weeshuis (het teeken des Heiligen Geestes) en dat van het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis (de Brill) en daar boven de wapens der regenten van beide Godshuizen in 1731, namelijk:

1. JACOB VAN DER WAEIJEN.
2. GERARD ROGGE.
3. PHILIP VAN DER GIESSEN.
4. WIGBOLD SLICHER.
5. BALTHAZAR HUIJDECOPER.
6. JEAN DE WOLFF.
7. JAN CASPER HARTSINCK.
8. JAKOB VOORDAAGH.
9. JAKOB OORTMAN.
10. JEREMIAS VAN DER MEER.

Waaruit men kan opmaken, dat de beker in het jaar 1731 vervaardigd is. Op het deksel vertoonen zich PEGASUS met de negen Muzen.

N^o.

26. Een beker van dezelfde regenten, waarop een oude man en wees, als symbolen van het Burger-weeshuis en het Oude Mannen- en Vrouwen-Gasthuis zijn afgebeeld. Met een deksel.
27. Een beker van dezelfde regenten, waarop het blaazen van den schouwburg met de woorden: *Apolloos Tempel*. Met een deksel.
28. Een beker der regenten van het Leprozenhuis, met eene afbeelding van St. NICOLAAS, den Lazarus-klap en de wapens der regenten van het Leprozenhuis: WILLEM PIJL, WOLPHERD HENDRIK DRINKVELD, FRANÇOIS MEERHOUT en Mr. WILLEM JAN VAN MIDLUM. Op het deksel bevinden zich de wapens van dezelfde regenten met het wapenschild en zegel der stad Amsterdam.
29. Een beker van dezelfde regenten, met eene afbeelding van St. NIKOLAAS én het wapen der stad Amsterdam, benevens de wapens der regenten van het Leprozenhuis: FRANS VAN KERCHEM, MATTHIJS OOSTER, ARNOLD VAN AALSTEN, WILLEM HENDRIK NOLTHENIUS.
30. Een beker van dezelfde regenten met het opschrift: Ter 25jarige gedagtenis van HENDRIK VAN VEEN, als boekhouder van 't Leprosenhuis is deese boecaal aan 't Leprosenhuis der stad Amsterdam present gedaan den 8sten Januarij 1774. Daar nevens staan de wapens der regenten van het Leprozenhuis: REINIER JAN VAN DEN BROEK, MATTHIJS VAN SON, DANIEL NOLTHENIUS en ISAAC VEENING, alsmede van den boekhouder HENDRIK VAN VEEN. Met een deksel, waarop eenig loofwerk.
56. De overblijfselen der voormalige guillotine.
57. Drie schroeven en een schroef-ijzer van eene pijnbank.

N^o.

58. Eenige wapens en andere voorwerpen, afkomstig van JACO (JACOB FREDERIK MULLER) alhier ter dood gebragt 6 Augustus 1718) als: vier rapieren, vier pistolen, een dieven-ladder, een stok met een ponjaard, een stok met eene fluit, een breekijzer.
 59. Het zwaard van den scherpregter in eene scheede. Op de eene zijde van het lemmet staat onder het wapen van Amsterdam: JAN VAN AANHOUT 1797, op de andere zijde: Richter van den scherpen zwaarde der stadt Amsterdam.
 60. Makelaars-stokje van Amsterdam, met den naam van BRUNO TIDEMAN JOANNESZ. Ebbenhout met zilver.
 61. Eene vlag, waarop met gouden letters staat 1813, *het dankbare vaderland* 1863; zijnde geplaatst op de Nieuwe kerk 15 November 1863 en volgende dagen.
 62. Eene vlag, waarop met zwarte letters staat 1813, *het dankbare vaderland* 1863, zijnde geplaatst op het Burger-Weeshuis 15 November 1863 en volgende dagen.
 63. Steen van het Amsterdamsch peil, vroeger geplaatst bij de beurs aan het Rokin.
-

W A P E N Z A A L.

N^o.

1. Een ijzer, zwart gelakt harnas met kniestukken, waar-
bij een helm met open vizier.
2. Een ijzer harnas, als voren, met een gesloten vizier.
3. Vijf-en-veertig geçiseleerde harnassen.
4. Zeven-en-veertig gladde harnassen.
5. Drie-en-dertig geçiseleerde potten.
6. Zes-en-twintig gladde potten, benevens een' helm met
pluimen van ijzer.
7. Vijf-en-veertig geçiseleerde ringkragen.
8. Zeven-en-dertig gladde ringkragen.
9. Zeventien oude rapieren.
10. Vijf-en-dertig sabels van nieuw model.
11. Zes donderbussen.
12. Twee morgensterren.
13. Acht spontons.
14. Acht pieken.
15. Drie lansen.
16. Twintig hellebaarden.
17. Een schild, met afbeeldingen van de zon, de maan
en de sterren.

N^o.

18. Een rondas.
 19. Twaalf geweeren, waarbij een wal-geweer.
 20. Vier pistolen.
 21. Een-en-veertig vaandels.
 22. De stads-banier.
 23. Een kruidhoorn en patroontasch.
 24. Een geschuts-boor.
 25. Vier trofeën van gebruieneerd en verguld eikenhout.
 26. Een vaandel met het volgende opschrift: „LOUIS NA-
POLEON, Koning van Holland, schenkt aan zijne hoofd-
stad Amsterdam deze zegeteekenen, door dappere
Nederlanderen op derzelve vijanden veroverd.”
 27. Vier druiventrossen (model).
 28. Twee visiteer-instrumenten voor geschut.
-

MODELKAMER.

Eerste gedeelte.

N^o.

1. Het model van het oude Stadhuis, thans het Koninklijk Paleis, op den Dam.
2. Het model der Oosterdok-sluizen, besloten in eene kast met glas.
3. Het model der fundering van de Westerdok-sluizen.
4. Het model der draaibrug, gelegen hebbende op den Kadijk.
5. Het model van den kaaimuur, opgetrokken bij de verbreeding van het Rokin.
6. Het model der nieuwe beurs, vervaardigd door J. A. ZOCHER.
7. Het model der kap van de nieuwe beurs.
8. Het model van een' moddermolen, benevens zijne schouw met openslaande zijstukken, gemaakt door KATER.
9. Twee modellen van draaibruggen, bestemd om voor Kattenburg gelegd te worden,
10. Het ontwerp van eene nieuwe vischmarkt, te plaatsen op de Texelschekade voor de Hasselaarssteeg, gemaakt in 1840.
11. Het model van den ijsbreker, op den Amstel gebruikt.

N^o.

12. Het model van den niet volbouwden of onvolmaakten toren aan de Nieuwe kerk.
 13. Het model van den toren, bestemd voor eene kerk op de Botermarkt.
 14. Het model der Muiderpoort.
 15. Het model der schutsluis te Vreeswijk.
 16. Het model van een réverbère, te plaatsen op den Dam.
 17. Het model van een réverbère, te plaatsen voor het Koninklijk paleis.
 18. Het model van de Amstel-sluis.
 19. Het model der sluis op de Nieuwe markt.
 20. Drie modellen van kleine sluizen.
 21. Het model van een verwarmings-toestel.
 22. Het model van een raam.
 23. Het model van een portaal.
 24. Het model van eene klapbrug.
 25. Het model van de guillotine.
 26. Het model van eene ophaalbrug à la PONCELET. (Geschenk van den ingenieur VAN HOOFF).
 27. Een onbekend model.
 28. Een model van eene ophaalbrug, afkomstig van den lector H. DE HARTOG. (Geschenk van Mevr. VAN HEES, geb. van Slingelandt.)
-

Tweede Gedeelte.

Eene kast met modellen, meerendeels betreffende de artillerie en geschutgieterij, vroeger gestaan hebbende in de stads-geschutgieterij, op den hoek van de Karthuizersstraat en Baangracht. Deze modellen zijn:

1. Een smidswagen voor de artillerie-veldsmederij.
2. Een model van een langen metalen 3 ƒ van $\frac{1}{6}$ grootte.
3. Twee modellen van een' korten metalen 3 ƒ van $\frac{1}{6}$ grootte, met een voorwagen en verder toebehooren.
4. Drie langwerpige kogelstampers.
5. Eene pletmachine.
6. Een karonade op rolpaard à 60 ƒ $\frac{1}{6}$ grootte, met laadgereedschap.
7. Een dito als voren.
8. Een karonade op rolpaard à 6 ƒ , $\frac{1}{6}$ grootte, met laadgereedschap.
9. Een voorwagen met meloen.
10. Een houwtser à 24 ƒ ijzer, $\frac{1}{6}$ grootte, op zijne affuit.
11. Eene affuit op rollen à 24 ƒ metaal, $\frac{1}{6}$ grootte.
12. Een model van een mortier op zijnen stoel, met aanwijzing van de graden.
13. Een model van een steen-mortier op zijnen stoel à 15 duim, $\frac{1}{6}$ grootte, met zijn toebehooren.
14. Een ijzeren mortier à 16 ƒ ijzer, op zijnen stoel.
15. Een metalen mortier à 50 ƒ steen, $\frac{1}{6}$ grootte, op zijnen stoel en blokwagen.
16. Een mallejan of triquebal, met een hout kanon.
17. Twee metalen kanonnen à 24 ƒ , $\frac{1}{6}$ grootte op hunne affuiten, met laadgereedschap en verder toebehooren.

18. Vijf modellen van eene blikkendoos voor een kanon, om met kartetsen te vuren, (voor lang kanon.)
19. Vijf modellen van eene blikke doos voor een kanon, om met kartetsen te vuren, (voor kort kanon.)
20. Zes druiventrossen voor geschut van verschillend kaliber.
21. Zes driekante kogelstapels.
22. Eene ronde schijf, oploopende tegen een hellend vlak.
23. Een aftrekker.
24. Een buizentrekker vertikaal.
25. Een buizentrekker horizontaal.
26. Vijf pontons-modellen, om bruggen over rivieren te slaan, met hun toebehooren.
27. Een meloen-transportwagen.
28. Veertien stuks houten modellen voor bommen en houwitser granaten.
29. Twee model-bokken en een kunst-model-bok, met een metaal kanon.
30. Een model-kaapstander met zijn toebehooren, model-blokken en model-gewigten.
31. Drie modellen van karkassen voor brand- en lichtkogels.
32. Een kunst-hefboom.
33. Een model-anker.
34. Een kleine hefboom.
35. Twee model-zundervormen met zolder-stampers.
36. Twee model-schutbalken.
37. Een model-schroefdraaijer en drie model-schroeven.
38. Een zijlsteen.

39. Twee gallezoekers voor kanon.
40. Een koper sein-mortier.
41. Een kunst-kaapstander met zijne takels en gewigten.
42. Een model-kruidproever.
43. Een koper hellend vlak met zijne koperen loopen.
44. Twee koperen patroon-vormen.
45. Eene ijzeren model-schroef.
46. Een koper model, (onbekend.)
47. Een dito dito "
48. Een dito dito "
49. Twee stalen modellen, (onbekend).
50. Twee koperen en twee houten modellen, (onbekend.)

Een model van den molen, door middel van welken het geschut, nadat het was gegoten, geboord werd.

Snelpersdruk der STADS-DRUKKERIJ.

